

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

XI. Declarat secundum & tertium præparatorium reformationis: tum scilicet, vt reformatores sint negotio congrui, aliàs visitatores multa mala faciunt; tum vt consensus habeatur Clericorum aliquorum, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

CAPVT XI.

Declarat secundum & tertium preparatorium reformationis: tum scilicet, ut reformatores sint negotio congrui, alias visitatores multa mala faciunt; tum ut consensus habeatur Clericorum aliquorum, presertim Episcopi, quia tales impediendo sunt pessimi.

SECUNDVM preparatorium reformationis est, ut reformatores sint negotio congrui. Reformatores autem voco, non ut in precedentibus, subditos: sed eos qui per auctoritatem superiorem, opus reformationis inchoant principaliter; puta Generales, seu Prouinciales Ordinum, Abbates vel Visitatores, & etiam eum, qui pro capite & Prælato ponitur in reformâdo loco. Tales enim quando non sunt negotio accommodi, opus reformationis plus impediunt, quàm promoueant: sicut in quibusdam videmus accidere, qui, eò quòd fideles non sunt in dicto opere, solùm visitationis officium exequentur nomine tenus & specie tenus; quatenus satisfaciant murmuranti populo sæculari: & eisdem reformatoibus recedentibus, quia vocales tantùm fuerunt, non reales, coeptum opus vertitur in ridiculum: quia enim in
arena

arena fundarunt, superædificatum non mirum si corruit. Tales prætereà visitatores multa scandala in monasteriis seminant, & nutriunt, & nonnumquam pro muneribus impium iustificant. Similes sunt tales Simoni præposito templi, qui, vt habetur 2. Mach. 3. contendebat obistere Oniæ summo Sacerdoti deuotissimo, & moliri iniquū aliquid in ciuitate Ierusalem, in qua sub Onia in omni pace leges adhuc optimè custodiebantur. qui Simon proditor templi & thesauri eius factus est. Similes sunt prætereà peruersi visitatores Iasoni, qui cōtra fratrem suum Oniam Sacerdotem præfatum ambiebat Sacerdotium summum. quo per gentilem regem Antiochum prætensè per munera adepto, statim ad Gentilem ritum contribules suos trāsferre cœpit; Ierusalem priuilegiis regalibus priuauit, instituta praua condidit, gymnasium in arce constituit, lupanaria in ciuitate construxit; Sacerdotes, contempto altaris officio & neglecto, participes fieri palæstræ iussit; spretis patriis honoribus, Græcas glorias habere studuit: & eorum instituta conseruari præcepit, atque Oniam captiuauit. Qui tamen Iason postmodum per Menelaum extra regnum fugatus est, vice altera, & tandem omnibus odiosus periit insepultus, vt habetur 2. Mach. 4. & 5. 10.

chab. 4. & 5. Nouit Altissimus quotiens talia in nouo Testamento & peiora fiunt suis modis, tam in monasteriis, quàm in sæcularibus ecclesiis, per eos qui in reformatione deberent esse primi; suntque tales pariformes plerumque Menelao supradicti Simonis germano. Qui Menelaus Sacerdotium summum à Rege gentili per pecunias dolose obtinuit, quando nuntius domini sui Iasonis ad regem missus fuit. Hic enim Menelaus aurea vasa de templo furatus, Andronico potenti & pessimo dedit, & partem vendidit. Hic Menelaus Oniam deuotissimum per Andronici manus occidi procurauit. Accusatus apud Regem desuper per pecunias se absoluit, & iustos accusantes eum Ierosolymitas cruciari procurauit ad mortem. Multa sacrilegia à Lyfimacho in templo fieri voluit, & occasio infinitorum malorum fuit, vt supra 5. & 6. capitulis. Absit igitur, vt sacra reformatio tales habeat patronos nequitia; sed sint reformatores potius similes illi viro sapienti, qui edificauit domum suam supra firmam petram, & descendit pluuia, & venerunt flumina, & flauerunt venti, & irruerunt in domum illam, & non cecidit, fundata enim erat supra firmam petram.

Mat. 7. 24.

Debent fundatores, vt ad specialia descen-

scendatur, habere proprietates quatuor dictas in præcedenti præparatorio; & insuper alias, vt scilicet sint auctoritate potentes, prudentia sagaces, & voluntate beneuoli. Quia auctoritate sufficienti carentes, victoriam obtinere nequeunt: prudentia non circumspecti, à callidis decipiuntur; voluntate verò duplices, corrumpuntur muneribus. Ita enim Christus, qui pro reformatione vitam perdidit, suos docuisse legitur. Nam de primo dicitur Lucæ 4. *Descendit Iesus in Capharnaum ciuitatem Galilææ, ibiq; docebat illos sabbatis, & stupebant in doctrina eius, quia in potestate erat sermo ipsius.* Luc. 4. 31.

De secundo, mittens discipulos ad præparandum reformationem per Christum inducendâ, sic ait duodecim discipulis quando eos à se misit; *Ecce ego mitto vos, sicut oues in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbæ. Cauete autem ab hominibus.* De tertio verò, scilicet vt sint voluntate beneuoli, quando mittuntur in Samariam, id est, in societatem malorum, si bonorum facies respiciunt in Ierusalem regularis obseruantie, non turbentur in irâ, quando à Samaritanis malis nõ recipiuntur benignè. Vnde Luc. 9. benè ad propositum dicitur: *Euntes (scilicet Iesus & discipuli duodecim) intrauerunt in Sa-* Luc. 9. 52.

maritanorum ciuitatem, vt pararent illi, (scilicet Iesu) refectionem, & non receperunt eum, quia facies eius erat euntis in Ierusalem. Cùm vidissent autem discipuli eius Iacobus & Ioannes, dixerunt: Domine vis dicamus, vt ignis descendat de celo, & consumat illos? Et conuersus increpauit eos, dicens: Nescitis cuius spiritus estis. Filius hominis non venit animas perdere, sed saluare. Qualia verò capita Deus in primordio cuiuslibet legis & religionis posuerit, patet ex dictis suprà cap. 4, & 8.

Tertium preparatorium est, vt consensus habeatur Clericorum aliquorū, & præsertim Episcopi, si non sit locus exemptus; alioquin, etiamsi sit locus exemptus, facit scandalum, aut obicem ponere consueuerunt quidam scioli: qui modò scandalum sequi ex nouitate rei in populo, & falcē inquirunt mitti in messē alienam; modò religiosos asserunt falsos esse, nisi obediant Episcopis iuxta ordinē Hierarchicum, & similia: quæ melius est præuenire, si potest fieri. Sunt enim interdum hi, qui ad reformationem deberent esse cooperatores præcipui, impediendo tale opus primi. Quod patet in triplici genere Clericorum, aliquando scilicet in Episcopis, aut in eorum vicariis, & in aliis facultatum Magistris. Quòd illa

illa fiant per Episcopos aut eorum vicarios, sic luget B. Bernardus: Egressa est iniquitas à senioribus iudicibus, vicariis tuis, qui videntur regere populum tuum. Heu, heu Domine Deus, quia ipsi sunt in persecutione tua primi, qui videntur in Ecclesia tua primum diligere, gerere principatum. Arcem Sion præoccupauerunt, apprehenderunt munitiones, & vniuersam deinceps liberè & potestatiuè tradunt incendio ciuitatem. Et iterum idem Bernardus: Non omnes sunt amici sponsi, quos hodie sponsæ hinc inde assistere cernis, & qui, vt vulgò dicitur, adiuuant eam, quasi addextrare videntur. Pauci admodum sunt, qui non quæ sua sunt quærunt, ex omnibus caris eius. Diligunt munera, nec possunt pariter diligere Christum: quia manus dederunt mammonæ. Idem malum faciunt sæpè aliarum scientiarum magistri, qui tamen verè sunt hypocritæ. vnde Veritas ait: *Vae vobis Scribæ & Pharisei, hypocritæ, quia clauditis regnum cælorum ante homines. Vos enim non intratis, nec introeuntes finitis intrare.* Vbi Chrysostomus: Regnum cælorum dicitur Scripturæ, quia in illis insertum est regnum cælorum: ianua est intellectus earum, aut regnum cælorum est beatitudo cælestis: ianua autem est Christus, per quem introi-

B. Bernardus.
serm. 1. de
conuers.
S. Pauli.

Idem serm.
ad Clerum
in Rhemensi
Conc. congregatum.

Mat. 23. 13

Chrysost.
hom. 44.
op. imperf.
tom. 2.

tur in eam. Clauicularij autem sunt Sacerdotes, quibus creditum est verbum docendi & interpretandi Scripturas. Et Origenes ibidem: Pharisei ergo & Scribæ nec intrabant, nec intrare volentes permittebant: scilicet, in Christum credendo, & veritatem aperiendo aliis. Et iterum ibidem Origenes: Omnes qui malâ conuersatione sua dant exemplum peccandi in populo, & qui faciunt iniuriam, scandalizantes pusillos, claudere videntur ante homines regnum cælorum. Et hoc peccatum inuenitur in populis, maximè autem in Doctoribus, qui docent quod decet secundum iustitiam Evangelij; ipsi autem non faciunt, quæ docent. Benè autem viuentes, & benè docentes, aperiunt ante homines regnum cælorum; & dum ipsi intrant, alios prouocant intrare. Sed & multi non permittunt intrare in regnum cælorum intrare volentes, quia sine ratione excommunicant quosdam propter zelum aliquem, & sunt meliores quàm sunt ipsi. & quidem ipsi non permittunt eos intrare; illi autem, qui sunt sobrij mente, suâ patientia tyrannidem eorum videntes, quamuis vetiti, tamen intrant, & hereditant regnum. Sed & qui cum multa temeritate seipfos dederunt ad professionem docendi, priusquam discerent, & Iudaicas fabulas imitantes, detrahunt

Origen.

Idem tract.
25. in Mat.
rom. 2.

trahunt eis, qui in Scripturis, ea quæ sursum sunt, requirunt; claudunt, quantum ad se est, regnum cælorum. Hæc ille.

Ex quo patet, quòd quatuor differentiæ Clericorum claudunt regna cælorum, & sunt hypocritæ. Primò, qui in Christum verè credenti alteri obicem ponunt. Secundò, maximè claudunt, qui rectè docent verbo, & tamen malo exemplo alios scandalizant. Tertiò, qui innocentes excommunicant, vel bonos. Quartò, qui profitentur aliquem sacræ Scripturæ gradû, quam Scripturam non intelligentes, tritis in eadem iniuste detrahunt. Triplex enim est genus hominû Ecclesiasticorum: & opus est vt (si fieri potest) pro obseruantia introducenda, aduocetur scilicet Episcopus, eius Vicarius, & si quis est præsertim litteratus; vel habeatur exemptionis benè fundatum priuilegium. Sic etiam fecisse legimus dudum Reformatores veteres: nam in reformatione regulæ B. Benedicti facta in Cluniacensi monasterio per statuta S. Eutyhij, cooperante sancto ibidem primo Abbate Bernone, & eodem defuncto, S. Odone ibidem in Abbatem electo, ipse Odo amica intentione ipsorum sub pœna excommunicationis est arrestatus ad suscipiendum Ordines sacros in reformatione. Deinde eiusdem S. Benedicti

Regulæ per S. Robertum cū viginti & vno monachis, in Cistertio facta reformatione, consilium ad hoc & auxilium habuerunt
 *Cabellio. Diocesani illius Episcopi * Cabilonensis;
 nis, & Archiepiscopi Lugdunensis tunc Apostolicæ Sedis Legati. In reformatione prætereà Regulæ B. Augustini per S. Norbertum facta, fauorem habuit Gelasij Papæ, Callisti Papæ, ac Lugdunensis Episcopi, cui specialiter commendatus est. Sic etiam S. Dominicus, per D. Episcopum Tolosanum, primum Ordinis conuentum fundauit. Simile S. Franciscus seruauit, & idem seruandum esse suis reliquit.

CAPVT XII.

Deducit quartum & quintum præparatorium: scilicet, vt potestas habeatur secularis brachij, & vt provideatur pro Fratribus humano victui.

QUARTVM præparatorium est, vt etiam potestas procuretur & vigor sæcularis brachij: quia hoc expedit, & sæpè necessarium est propter rebelles aut propter astutos religiosos, reformationi resistentes. Cùm enim tales iugo regularis obseruantia colla subiicere monentur, statim ad cognatos amicos currunt, & ad consanguineos & poten-